

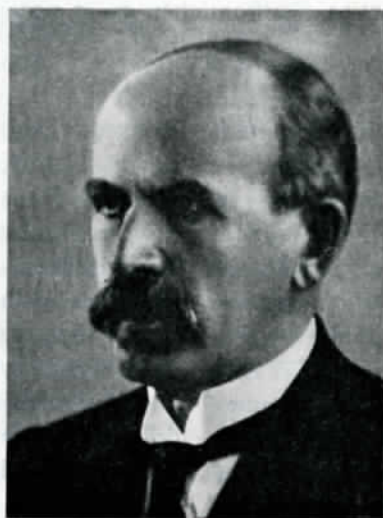
Maanviljelysneuvos Uno Brander kuollut.

Heinäkuun 13 p:nä levisi yli maan raskas ja odottamaton surusanoma kertoen, että saman päivän aamuna oli maanviljelysneuvos, maan rajaseutu-toiminnan ylijohdaja *Uno Brander* kuollut keuhkokuumeeseen kesänviettopaikallaan ja kotitilallaan Kiteellä.

Hän oli syntynyt Kiteellä heinäk. 23 p:nä 1870, ollen siis kuollessaan vajaan 64 vuoden ikäinen. Jo koulu-aikanaan oli hän mukana maatoissa kotitilallaan Koivikossa ja ylioppilaaksi tultuaan saman tilan työnjohtajana sekä samalla opettajana sinne sijoitettussa karjanhoitokoulussa. Nämä määräsivät hänen elämänsä suunnan. Hän siirtyi kokonaan maatalousalalle ja suoritti Mustialassa agronomitutkinnon

1903. Sitä ennen hän oli jo vuoden tilanhoitajana Länsi-Suomessa ja jonkun aikaa maatalousaineiden opettajana Uudenkirkon kansanopistossa Etelä-Karjalassa, mutta varsinaiseksi nuoruusvuosiensa toimeksi tuli hänen koti-maakuntansa Pohjois-Karjalan maanviljelysseuran sihteerin ja konsulentin toimi, jota hän hoiti vuodesta 1899 vuoteen 1904. Silloin hän varsinaisesti tuli tunnetuksi Karjalassa innokkaana puhujana, uutterana neuvojana, aloitteiden miehenä, joka nostatti varsinkin Pohjois-Karjalan aivan uuteen nousuun maataloudellisella alalla. Samalla hän, sortovuosien parhaillaan vallitessa, matkoillaan ja puhujatoimensa ohella ajoi isänmaallisen herätyksen ja kansallisen puolustuksen asiaa, ollen innokkaimpia Pohjois-Karjalan nostattajia siinäkin suhteessa.

Pian siirtyi Uno Brander Helsinkiin, jossa hänet 1904 nimitettiin maanviljelyshallituksen ylitarkastajaksi ja sittemmin, 1917, maataloushallituksen ylijohdajaksi. Tästä toimesta erottuaan hän sai v. 1923 laajan ja suurisuuntaisen maataloudellisen rajaseututoi-

Maanviljelysneuvos Uno Brander.

minnan melkein yksin sekä johtaakseen että suorittaakseen, mikä toimi oli hänen suunnittelemansa ja jota hän hoiti tunnollisesti kuolemaansa asti. Varsinkin tässä toimessaan tuli hän lähelle, paitsi kaikkia maan rajaseutuja, koko laajaa suomenpuolista Karjalaa ja suunnitteli ja toimeenpani sen taloudelliseksi edistymiseksi lukuisia toimenpiteitä. Näistä eräs kantavimpia oli hänen maantieharrastuksensa, jolla hän sitoi monia eristettyjä Karjalan seutuja muuhun isänmaahan. Tätä toimintaa täydensi hänen innokas työskentelynsä Suomen Rajaseutuyhdistyksessä, jonka puheenjohtaja hän koko ajan oli.

Myöskin rajantakainen Karjala oli maanviljelysneuvos Branderin sydäntä lähellä, ja niinpä hänet, tultuaan vapaussodan jälkeen pariin kertaan kutsutuksi hallituksen jäseneksi, toisella kertaa määrättiin oman ministeriönsä ohella nimenomaan Karjalan asiain hoitajaksi Itä-Karjalan toimituskunnan päällikkönä. Karjalan Sivistysseuran jäsenenä hän oli seuran perustamisesta alkaen ja tuki monilla neuvoillaan ja toimenpiteillään sen toimintaa, m. m. ratkaisevalla tavalla myötävaikuttaen Shemeikka-museon perustamisessa.

Suurta Karjalan ystävää ja lämminhenkistä isänmaan miestä hänen varhaisen poismenonsa johdosta suree erityisesti Karjalan itäinen rajaseutu ja hänen pohjoiskarjalainen kotiseutunsa.

Hänen hautajaisensa heinäk. 17 p:nä Kiteellä muodostuivat suureksi maakunnalliseksi ja isänmaalliseksi surujuhlaiksi. Hautajaisten johdosta m. m. Karjalan Sivistysseura muisti harrasta ystäväänsä ja jäsentään osautumalla kunnianosoituksiin Suomen Kukkasarahaston kautta.

I. H.

YLÖS TÄHTIIN.

*Ylös tähtiin katse nouse,
sieltä sieluni kaipuu on.
Ja sinne mun henkeni halaa
yli tuskan ja ahdingon.*

*Polut maailman, tummat, ah, tunnen,
yön syliin ne vetää ja vie,
moni kukkainen polku taittuu,
ja eessä on ohdakie.*

*Ylös tähtiin ain', ylös päivään
tiet kauniit johtavat,
sielt' on pyhät aarteet ainoot,
sielt' unelmat puhtaimmat.*

Eero Eerola.